

Täysistunto

Torstai 22.10.2015 klo 16.02

2.5. Suullinen kysymys Suomen osallistumisesta Afganistanin kriisinhallintaoperaatioon (Mikko Savola kesk)

Suullinen kysymys SKT 42/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Savola.

Keskustelu

16.50 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Suomi on mukana omalla vahvalla panoksellaan Afganistanissa kriisinhallintatehtävässä, niin sanotussa Resolute Support -operaatiossa. Nyt tehtävässä on 68 miestä ja naista, mutta olemassa olevan suunnitelman mukaan ensi vuoden alussa olisi noin 40 henkilöä ja sitten vuoden lopulla 10 henkilöä. Afganistanin turvallisuustilanne ei ole kuitenkaan sellainen, että kriisinhallintatehtävän siellä voisi lopettaa. Muun muassa Yhdysvallat on jo päättänyt keskeyttää vetäytymisensä. Joidenkin tietojen mukaan myös Saksa olisi toimimassa samoin. Ulkoministeri Soini, te kävitte juuri Saksassa ja tapasitte kolleganne Frank-Walter Steinmeierin. Mitä keskustelitte tästä asiasta, ja kuinka näette Suomen jatkon operaatiossa? Jatkuuko Resolute Support myös meidän osaltamme ensi vuoden jälkeen?

16.51 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Erinomaisen tärkeä ja ajankohtainen kysymys edustaja Savolalta. Keskustelin Saksan ulkoministerin kanssa monista asioista, myös tästä asiasta. Afganistanin turvallisuustilanne on edelleen hauras. USA oli aikanaan tehnyt päätöksen, että he vetäytyvät vuoden 2016 loppuun mennessä. Nyt siellä on tultu toisiin ajatuksiin, ja tämä tietysti aiheuttaa kysymyksen siitä, keitä muita mahdollisesti olisi jäämässä mukaan. Mitään päätöksiä ei tehty. Hyvin todennäköistä on, että pyyntö tulee niin Saksalle, Suomelle kuin monille muillekin, jotta Afganistanin haurasta tilannetta ei horjutettaisi. Tilanne on nimittäin niin, että jos Afganistan romahtaa talebanivaltaan tai Isil-valtaan, se tulee aiheuttamaan massiivisen pakolaisvyöryn. Tämä on äärimmäisen tärkeä asia. Tämä tullaan Suomessa aikanaan päättämään, (Puhemies koputtaa) jos pyyntö tulee, TP-utvassa yhdessä (Puhemies: Aika on täynnä!) tasavallan presidentin ja hallituksen kanssa.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, ilmoittautumaan.

16.52 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän ulkoministeri Soinia vastauksesta. Sen lisäksi, että kriisinhallintatehtävät ovat siellä kohde-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2015 vp

maassa äärettömän tärkeitä, ne ovat tärkeitä myös meidän kansallisen puolustuksemme näkökulmasta, erityisesti reserviläisille ja ammattisotilaille saadun kokemuksen kautta.

Taloustilanteemme on kuitenkin erittäin haastava tässä maassa. Siksi myös puolustusbudjettimme kehys on hyvin tiukka mentäessä tämän vuosikymmenen lopulle. Kysyisinkin puolustusministeri Niinistöltä, kuinka maanpuolustuksen resursseista tullaan huolehtimaan mahdollisessa operaation jatkamisessa Afganistanissa ja ylipäätään muissa operaatioissa. Voitteko vakuuttaa, ettei varusmieskoulutuksen tasosta ja reservin kertausharjoituksesta tingitä missään oloissa?

16.53 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus jatkaa aktiivista osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan, mutta talouden reunaehdot ovat ankarat. Jos Afganistanin operaatiota, Resolute Supportia, päätetään vuoden 2016 lopun jälkeen jatkaa, se tullaan mitä todennäköisimmin tekemään lisäbudjetin kautta.

Voin vakuuttaa, myös hallitusohjelman mukaisesti, että tämä hallitus turvaa yleisen asevelvollisuuden. Se tarkoittaa sitä, että varusmiesten koulutus säilyy laadukkaana ja reserviläisten kertausharjoitusmäärä tyydyttävällä tasolla, joka tänä vuonna on 18 000 ja samoin myös ensi vuonna ja toivottavasti myös loppukehyskaudella.

16.54 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todellakin niin, että liian nopea vetäytyminen Afganistanista aiheuttaisi vain sen, että kalliilla hinnalla saavutetut parannukset esimerkiksi naisten ja tyttöjen asemassa valuisivat hukkaan. Jos sinne nyt jäädään lisääjälle, niin kuulimme, että se, kuten muutkin mahdolliset lisäkriisinhallintaoperaatiot, vaatii lisäbudjetointia. Kysyisin hallitukselta: Onko tarkoituksenmukaista, että kriisinhallintaoperaatioiden rahoituksen liikkumavara säännönmukaisesti jatkuvasti on niin pieni, että niitä rahoitetaan aina lisäbudjettien avulla? Eikö voida varautua vähän pidemmällä tähtäimellä ja liikkumavaralla, kun me tiedämme, että näitä tarpeita mahdollisesti meille tulee?

16.55 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Totta kai aina olisi parempi, jos pystyttäisiin kaikki tilanteet ennakoimaan. Mutta esimerkiksi tällaiset tilanteet ja maailman kriisit ja kriisipesäkkeet syntyvät hyvin nopeasti, ja apua pitää silloin myös saada hyvin nopeasti. Tämä on se tapa, minkä takia lisäbudjetteja tehdään. Meillä on eräitä muitakin asioita, esimerkiksi työttömyyskorvaukset usein annetaan lisäbudjetilla, jos työttömyys pahenee, koska niitä ei pystytä aina ennakoimaan. (Välihuutoja) Eli tämä on vastuullista talouspolitiikkaa. Esimerkiksi kun ei täysin pystytä ennakoimaan, niin se tehdään niin, koska pitää lain velvoitteita noudattaa.

Sitten haluan vielä sanoa tästä, että eilen täällä, tai kun viimeksi keskusteltiin ulkopoliitikasta, oppositio kantoi suurta huolta vaikuttavuudesta. Tämä jos joku, että Suomi on mukana tämäntyyppisissä organisaatioissa, on sitä Suomen vaikuttavuutta (Puhemies koputtaa) siellä maailmalla. Vai oliko näin, edustaja Haavisto, (Puhemies: Aika!) edustaja Rinne ja monet muut?

16.56 Sirpa Paatero sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen ministerin kanssa täysin samaa mieltä, että on tärkeätä, että Suomi on vastuullinen, erityisesti YK-operaatioissa, niin kuin on vuosikymmenet oltu, mutta nyt ollaan romuttamassa tätä poh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2015 vp

jaa. Jos meillä on nyt tällä hetkellä muistaakseni 560 rauhanturvaajaa ympäri maapallon eri operaatioissa, niin hallituksen tavoite on vetää se alle sataan, 90:een. Se tarkoittaa myöskin koko järjestelmän romuttamista koulutuksen ja muitten osalta täällä Suomessa. Ei ole mahdollista yhtäkkiä aina lisäbudjeteilla lähettää sitten kymmeniä ja satoja ihmisiä, jos ei sitä kokemusta ja sitä koulutusta ole täällä säännöllisesti. Tästä syystä, onko ihan välttämätöntä romuttaa tämä suomalaisenkin puolustusjärjestelmän hieno oppi, mitä on saatu sieltä maailmalta, ja toisaalta se vienti, mitä on voitu viedä sinne maailmalle, tällä hallituskaudella ihan totaalisesti?

16.58 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt joudun kyllä olemaan jyrkästi eri mieltä arvoisan kansanedustajan kanssa. Meillä on kriiseistä kokemusta. Meillä on pitkä linja ja oppia otetaan ja sitä saadaan ja sitä sovelletaan. Suomi on tälläkin hetkellä mukana koulutustoiminnassa peshmerga-joukkojen kanssa Erbilissä, me olemme UNIFILissä, juuri lähdimme MINUSMAan, ja jos pyyntö tulee ja harkitsisimme myönteisesti, niin mentäisiin tähän. Jos halutaan katsoa sinne menneisyyteen, niin kuinka paljon vähemmän pari kolme edellistä hallitusta on resursoinut näitä asioita? Nythän itse asiassa, jos tässä mentäisiin eteenpäin, tämä hallitus resursoisi lisää siihen, mitä meillä tällä hetkellä on.

16.58 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Soini, mielestäni oikein arvioitte Afganistanin tilannetta juuri sitä vasten, että jos siellä turvallisuustilanne heikkenee, myöskin pakolaisvirrassa alkaa näkyä Euroopassa suurempi afgaanien määrä. Meillähan on nyt jo tullut aika paljon tässä pakolaisvirrassa afgaanipakolaisia, ja Talebanin toiminta Kunduzissa, sen valtaaminen ja muuta, on tietysti huolestuttavaa.

Kun olette saksalaisten lisäksi tavanneet Venäjän ulkoministeri Lavrovia, niin olisin kysynyt teiltä, onko ollut heidän kanssaan keskustelua tästä Venäjän näkökulmasta Afganistanin turvallisuustilanteeseen. Luin presidentti Putinin vierailusta Kazakstaniin, jossa hän nosti esille sen, että siellä pitäisi rakentaa rintamaa mahdollista Afganistanin radikalisaatiota vastaan. Onko tämä asia sellainen, jossa näette yhteisen huolen lännen ja Venäjän välillä?

16.59 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Keskustelin ulkoministeri Lavrovin kanssa hyvin laajasti näistä kriiseistä, ja kyllä, myös Venäjä jakaa huolen siitä, kuinka radikalisoituminen voitaisiin pysäyttää. Tässä on nimenomaan idällä ja lännellä erinomainen mahdollisuus tehdä yhteistyötä.

Erityisesti keskustelimme Syyriasta, ja Venäjän suurin huoli oli siinä, että jos sinne syntyy valtatyhjiö, niin sen täyttää Isil. Uskon, että tämä sama ajatusmalli ikään kuin kulkee Afganistanin suhteen: Venäjä Neuvostoliiton aikana meni sinne ja otti kovan opin vastaan. Meidän kaikkien, Venäjän, USA:n ja myös Suomen, etu on, että Afganistan pysyy vakana ja se pystyy menemään eteenpäin, koska muuten siitä uhkaa tulla toinen syyria, ja sitä me emme todellakaan halua.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.